

Nr 523.

Av herr **Carleson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 184, med förslag till lag om kommunalstyrelse i Stockholm.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 184 med förslag till lag om kommunalstyrelse i Stockholm behandlas bland annat frågan om fullgjord skattebetalning såsom behörighetsvillkor för kommunala förtroendeuppdrag, och departementschefen redovisar i samband därmed riksdagens skrivelser i detta ämne åren 1930 och 1934. I berörda skrivelser har riksdagen begärt utredning av frågan om skärpt kommunal utskyldsstreck som villkor för valbarhet och behörighet till kommunala uppdrag, en begäran som år 1934 förknippades med hemställan om förslag i ärendet till 1935 års riksdag. I den nu framlagda propositionen förklarar emellertid departementschefen, att han icke kan tillstyrka införandet av ett valbarhetsvillkor av det slag riksdagen äskat och därmed anses förmodligen frågan vara avförd från dagordningen.

Så tydligt som riksdagens majoritet uttalat sig i detta ärende vid 1934 års riksdag, anse vi dock att saken bör upptagas till prövning i samband med det föreliggande förslaget till ny kommunalförordning för Stockholm. Under förarbetena till nämnda lag har också förslag utarbetats i den riktning, som riksdagen åsyftat i sina framställningar vid ovan åberopade tillfällen. I det betänkande angående revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse i Stockholm m. m., som på givet uppdrag avgavs av f. landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld den 24 juli 1933, ingick även en utredning rörande skärpt utskyldsstreck som behörighetsvillkor för kommunala förtroendeuppdrag. Med ledning av denna utredning föreslog den sakkunnige ett stadgande i lagen om kommunalstyrelse i Stockholm i här berörda avseende av följande lydelse: "Stadsfullmäktig kan ej den vara, som häftar för honom påförda utskylder till staden, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren". Vidare föreslog den sakkunnige motsvarande ändringar i fråga om behörighet såväl i lagen om kommunalstyrelse på landet som i ett antal övriga kommunala författningar.

Själva principfrågan kan anses genomdiskuterad vid de föregående tillfällen, då ärendet varit föremål för riksdagens behandling. Ur motiven för konstitutionsutskottets tillstyrkan av en skrivelse i ämnet år 1930 må emellertid anföras följande. "Det borde anses som en rimlig

fordran, att de, som erhöle kommunala förtroendeuppdrag, och åt vilka sålunda överlättes att disponera över kommunens och skattebetalarnas medel ävensom, beträffande kommunalnämndens ledamöter, att förvalta kommunens egendom, uppbära dess inkomster och i övrigt handha dess drätsel, hade det samhällsintresse och det ekonomiska oberoende, att de för egen del både ville och kunde fullgöra de åligganden till kommunen, som de ålade och utkrävde av andra. Utskottet anser därför, att den, som häftar för utskylder till kommunen, vilka förfallit till betalning under något av de tre sista åren, bör vara utesluten från valbarhet vid val till fullmäktige eller andra kommunala förtroendeuppdrag.”

Detta uttalande äger självfallet giltighet jämväl i fråga om Stockholms kommunalstyrelse. Visserligen kan det sägas, att, om en skärpning i fråga om behörighetsvillkoren för kommunala förtroendeuppdrag skall införas, detta bör ske i ett sammanhang för alla kommunala korporationer, vilka kunna komma ifråga, så att nödig likformighet på området åvägabringas. Då emellertid proposition nu föreligger rörande ny kommunallagstiftning för Stockholm, torde det lämpligaste tillvägagångssättet vid realiserande av önskemålet om skärpta behörighetsvillkor för kommunala förtroendeuppdrag vara, att nu besluta införandet av dessa i kommunallagarna för Stockholm och vid nästa riksdag i konsekvens härmed genomföra motsvarande ändringar på annat håll.

Beträffande de erforderliga ändringarna i det nu föreliggande lagförslaget torde det vara tillräckligt att i II § införa ett stadgande av samma innebörd, som av den sakkunnige år 1933 upptogs i 2 kap. 4 § mom. d av det då framlagda lagförslaget. Genom föreskriften i propositionens 44 § kommer bestämmelsen att erhålla verkan även i fråga om andra styrelser och nämnder.

Då vi här framställa ett sådant yrkande, vilja vi dock betona, att vår uppfattning i den påtalade frågan icke får tolkas som ett ställningstagande till de stundom framförda kraven på en skärpning av utskyldsstrecket i fråga om den kommunala rösträtten. Någon nämnvärd olägenhet av att röra sig med olika behörighetsvillkor för rösträtt och valbarhet torde icke förefinnas.

På grund av vad sålunda anförts få vi föreslå,

att riksdagen vid behandling av det i Kungl. Maj:ts proposition nr 184 framlagda förslaget till lag om kommunal styrelse i Stockholm måtte *dels* besluta att bland behörighetsvillkoren i II § införa ett stadgande av innebörd, att stadsfullmäktig kan ej den vara, som häftar för honom påförda utskylder till staden, vilka förfallit

till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren;

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till nästkommande års riksdag avseende motsvarande ändringar i andra kommunalförfattningar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som föreslagits i ovannämnda sakkunnigebetänkande den 24 juli 1933.

Stockholm den 21 mars 1935.

Conrad Carleson.

Alfr. Nilsson,
Steneberg.

Gust. Andersson
i Rasjön.
